

COLLECTIEF SÚDWESTKUST

Overzicht beheerpakketten Agrarisch Natuur- & Landschapsbeheer

Water, beheerjaar 2021



Water

Gedragscodes waterschappen (thans geldende versie)

Maaien van kruidachtige vegetaties op bermen, dijken en schouwpaden

Op plaatsen waar juridisch zwaarder beschermde soorten (tabel 2, 3 en vogels uit hoofdstuk 5) worden verwacht, stemt het waterschap maaidatum en maaimethode af op de instandhouding van deze soorten. In het algemeen wordt aangeraden vanuit één richting te werken, zodat soorten kunnen ontsnappen;

Naar volgorde van voorkeur vinden de werkzaamheden in de volgende periodes plaats:

- maaiwerkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd na 15 juli en voor 15 maart. In deze periode vindt geen voortplanting van betekenis plaats van vogels, amfibieën en reptielen. De meeste planten zaad gezet;
- in afwijking van het voorgaande kunnen maaiwerkzaamheden slechts vanaf 15 juni worden uitgevoerd, mits tijdens de werkgang broedende vogels, hun nesten, eieren en jongen en op bloeiende, juridisch zwaarder beschermde plantensoorten tijdens het maaien worden ontzien.

Schoneren van waterlopen en oevers (het natte profiel)

- schoningswerkzaamheden worden in beginsel uitgevoerd in de periode van 15 juli tot 1 november, met een voorkeur voor de maanden september en oktober. Dit is de periode tussen de voortplanting en de winterrust van vissen en amfibieën.
- in tweede instantie kan schoning slechts tussen 1 juni en 15 juli worden uitgevoerd, mits goed wordt gelet op broedende vogels en bloeiende of zaadbevattende juridisch zwaarder beschermde planten.

Laten liggen van maaisel:

het verdient aanbeveling het maaisel minimaal 48 uur naast de watergang te laten liggen, opdat amfibieën terug naar de watergang kunnen vluchten. Langs watergangen met een botanische doelstelling kan een keuze worden gemaakt voor versneld afvoeren van het maaisel;

Baggeren van bodems, herprofilering en herstelwerkzaamheden aan oevers

- baggerwerkzaamheden worden in beginsel uitgevoerd in de periode van 15 juli tot 1 november, met een voorkeur voor de maanden september en oktober.
- in tweede instantie kan slechts gebaggerd worden tussen 15 juni en 15 juli en na het intreden van de winterrust (tussen 1 november en 15 maart), mits de werkzaamheden op kleinere schaal gefaseerd plaatsvinden. Dat wil zeggen als ook lokaal zo veel leefgebied wordt gespaard (minimaal 25%)

Aanvullende afspraken en richtlijnen bij de toepassing van beheerpakketten binnen ANLb-water in het werkgebied van Wetterskip Fryslân binnen de provincie Fryslân

Het Natuurbeheerplan Fryslân 2019 is voor de categorie water voor de hele provincie opengesteld voor alle vier beheerfuncties. Dit geeft veel uitvoeringsruimte en voorkomt onbedoelde fouten danwel knelpunten bij de verantwoording. Een verdere inperking is echter beleidsmatig wel gewenst. Deze zijn voor zover nodig – omdat deze door moeten werken in de onderlinge contractafspraken tussen de collectieven en hun deelnemers - opgenomen in de nadere beheervoorschriften van beheerpakketten. Daarnaast zijn er een aantal algemene en pakkeetspecifieke aandachtspunten danwel afspraken tussen de zeven Friese collectieven en het Wetterskip voor de toepassing van beheerpakketten binnen ANLb-water die niet onder de beheervoorschriften vallen, maar waarmee wel rekening gehouden dient te worden bij het afsluiten van beheerovereenkomsten door de collectieven. Deze zijn in onderstaand overzicht weergegeven.

Algemeen

Op de uitvoering van het ANLb is naast de specifieke regelgeving voor het ANLb algemene wet- en regelgeving van toepassing. Niet alle mogelijke wet- en regelgeving die van invloed kan zijn is expliciet benoemd in deze toelichting.

Bij de uitvoering van het beheer dient ten alle tijden de gedragscode waterschappen (uit de gedragscode flora en faunawet) gehanteerd te worden, deze is als bijlage bij de beheerpakketten gevoegd.

Wanneer pakketten meldingsplichtig zijn is in de beheervoorschriften opgenomen dat uitgevoerd beheer binnen 7 kalenderdagen gemeld moet worden bij het collectief. De melding van bij RvO moet binnen 14 kalenderdagen gedaan worden.

Beheerpakketten kunnen niet afgesloten worden op schouwpaden.

Pakket 10: natuurvriendelijke oever

Dit pakket mag niet afgesloten worden langs een hoofdwatgang.

Er is sprake van een natuurvriendelijke oever, indien hellend talud dan helling: 1 op 5.

Breedte natuurvriendelijke oever minimaal 3 tot maximaal 6 meter.

Pakket 12a: baggeren met de baggerpomp

De sloot ligt in klei- of veengebied

De sloot is minimaal 2 meter breed en loopt tijdens het baggeren niet droog.

Zowel inhoudelijk (zodat er beestjes en plantjes zijn die er baat bij hebben als er voorzichtig gebaggerd wordt) als financieel (de combinatie met pakketten 12b en 13c geeft de deelnemer een aantrekkelijkere vergoeding) is een combi interessant.

Het baggeren moet binnen de regels van de gedragscode waterschappen worden uitgevoerd. De datum waarop gebaggerd wordt heeft invloed op welke regels er gelden.

Pakket 12b: ecologisch slootschonen

Dit pakket is in 2019 toegestaan in wateren van de categorie 'overig water'. Het Wetterskip werkt aan een wijziging van de keur.

(Afhankelijk van het van kracht worden van deze wijziging is het wellicht wel mogelijk dit pakket ook voor schouwsloten af te sluiten vanaf 2021, mits de watergang minimaal 2,5 -3 meter breed is).

Indien een collectief ecologisch slootschonen wil toepassen op schouwsloten in 2021 nemen zij hierover vooraf contact op met het Wetterskip. Dit is namelijk alleen mogelijk indien het collectief er zorg voor draagt dat alle belanghebbers bij een watergang er mee instemmen (dan is het zogenaamde "derden belang" afgedekt).

Zowel inhoudelijk (zodat er beestjes en plantjes zijn die er baat bij hebben als er voorzichtig gebaggerd wordt) als financieel (de combinatie met pakketten 12a en 13c geeft de deelnemer een aantrekkelijkere vergoeding) is een combi interessant.

Het schonen moet binnen de gedragscode van de Flora- en Faunawet. De datum waarop geschoond wordt heeft invloed op welke regels er gelden.

Pakket 13c: botanisch waardevolle weiderand

De eenheid ligt aan de rand van een perceel naast een watergang; schouw- en rijpaden zijn uitgesloten. Dit pakket is ook toegestaan op zogenaamde 'overhoekjes' langs water wanneer deze in een perceel liggen waarvan minimaal een zijde over de volle lengte langs de watergang een botanisch waardevolle graslandrand heeft.

De botanisch waardevolle graslandrand is minimaal 4 en maximaal 6 meter breed.

Pakket 38: water bergen op grasland

Dit pakket kan alleen afgesloten worden in door het Wetterskip aangemerkte gebieden volgens bijgevoegde kaart. Prioriteit bij het afsluiten van beheercontracten ligt bij percelen die voor het grootste deel inunderen bij noodsituaties. Indien dit pakket wordt toegepast zullen alle eigenaren van percelen die onder water kunnen lopen voor meer dan 5% volgens bijgevoegde kaart akkoord moeten zijn.

Overzicht beheerpakketten ANLb 2021 (Water)

| | Pakketnaam | | Pakketvariant | Vergoeding (per m.) |
|----|--------------------------|-----|----------------------------|----------------------|
| 10 | Natuurvriendelijke oever | a | Zonder beweiding | € 0,52 |
| | Pakketnaam | | Pakketvariant | Vergoeding (per m.) |
| 12 | Duurzaam slootbeheer | a | Baggeren met de baggerpomp | € 0,15 |
| | Duurzaam slootbeheer | b | Ecologisch slootschonen | € 0,10 |
| | Pakketnaam | | Pakketvariant | Vergoeding (per ha.) |
| 13 | Botanischeweiderand | c-1 | Waterkwaliteit | € 1.200,00 |
| | Pakketnaam | | Pakketvariant | Vergoeding (per ha.) |
| 38 | Water bergen op grasland | | Waterberging | € 1.470,87 |

- Bij pakketten 12a en 12b worden alleen de gemelde meters uitbetaald. Dit is maximaal 75% van de ingetokende meters.
- De pakketten 12a, 12b en 13c worden bij voorkeur in een zogenaamd combipakket aangeboden.
 - **Combipakket A:** 12a-12b-13c-1
 - **Combipakket B:** 12b-13c-1
- De waterlijn is maximaal 75 cm onder gemiddelde maaiveld van de botanisch waardevolle weiderand. Geschiktheid van de sloot in overleg met de gebiedscoördinator.

Beschrijving per beheerpakket en -variant Water

10a Natuurvriendelijke oever zonder beweiding (Water)

Beheereisen (zie lijst beheeractiviteiten in Koppeltabel)

- Minimaal 25 % tot maximaal 75 % van het leefgebied onder beheer is jaarlijks geschoond en/of gemaaid
- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element en/of maaiafval is verwijderd
- Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de oppervlakte

Aanvullende beheervoorschriften

- De oppervlakte wordt in een cyclus van minimaal éénmaal per 2 jaar en maximaal éénmaal per jaar geschoond en/of gemaaid
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van haarden zoals van akkerdistel, ridderzuring, Jacobskruiskruid en brandnetel.
- Er mogen geen meststoffen in het element gebruikt worden;
- Het maaien/schonen vindt bij voorkeur plaats tussen 1 januari en 1 maart en na 15 juli.
- De oppervlakte wordt niet beweid

Meldingen

- Uitgevoerd beheer melden bij het collectief binnen 7 kalenderdagen na schonen/maaien

12a Duurzaam slootbeheer: baggeren met baggerpomp (Water)

Beheereisen (zie lijst beheeractiviteiten in Koppeltabel)

- Jaarlijks is op minimaal 25% tot maximaal 75 % van het leefgebied onder beheer bagger op aangrenzende landbouwgrond gespoten.

Aanvullende beheervoorschriften

- Er wordt niet gezogen binnen 60 cm vanaf de waterlijn.
- De zuigkop van de baggerpomp wordt ieder jaar zoveel mogelijk door dezelfde vore getrokken in de sloot om het onderwatertalud te sparen. De richting is van het uiteinde naar het 'open' einde (in de richting van een grotere watergang) en de rijsnelheid is rustig
- De baggerspuit heeft geen vleugels en een niet te krachtige pomp die in verhouding is met de afmetingen van de watergang (slootpeil mag niet meer dan 20 cm dalen)
- Er komt geen bagger terecht in de slootkant en/of de botanische rand.
- Er wordt gebaggerd in mozaïekvorm, dus niet alles tegelijk: minimaal 25% van de vegetatie blijft staan. Het Collectief geeft aan wanneer welke sloot gebaggerd mag worden.
- Er wordt bij voorkeur gebaggerd van 15 juli tot 1 november. Van 1 november tot 15 juni wordt niet gebaggerd. Ten alle tijden wordt de gedragscode waterschappen gehanteerd;
- Er mogen geen meststoffen in het element gebruikt worden;

Meldingen

- Uitgevoerd beheer m.b.t. baggeren melden bij het collectief binnen 7 kalenderdagen na uitvoering

Noot

- Bij voorkeur in combinatie met pakket 12b (ecologische slootschonen) en 13c (botanische weiderand)

12b Duurzaam slootbeheer: ecologisch slootschonen (Water)

Beheereisen (zie lijst beheeractiviteiten in Koppeltabel)

- Minimaal 25 % tot maximaal 75 % van het leefgebied onder beheer is geschoond en/of gemaaid (zie beschreven onder pakketten)
- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het elementen/of maaiafval is verwijderd

Aanvullende beheervoorschriften

- Bij het slootschonen wordt gebruik gemaakt van een maaikorf of een eco-reiniger. Andere slootreinigingsapparatuur kan ook gebruikt worden mits het bodemprofiel inclusief de wortels van waterplanten in de sloot niet beschadigd wordt.
- Het slootschonen vindt bij voorkeur plaats van 15 juli tot 1 november. Van 1 november tot 15 juni wordt niet geschoond. Ten alle tijden wordt de gedragscode waterschappen gehanteerd;
- Er mogen geen meststoffen in het element gebruikt worden;
- **Het snoeiafval moet voor 1 april verwerkt of afgevoerd worden.**

Meldingen

- Uitgevoerd beheer m.b.t. schonen en/of maaien melden bij het collectief binnen 7 kalenderdagen na uitvoering

Noot

- Bij voorkeur in combinatie met pakket 12a (baggeren met baggerpomp) en 13c (botanische weiderand) of alleen met pakket 13c (botanische weiderand)

13c-1 Botanisch waardevolle weiderand: waterkwaliteit (Water)

Beheereisen (zie lijst beheeractiviteiten in Koppeltabel)

- Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de oppervlakte
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit [lijst b](#) zijn in transect aanwezig in de periode van 1 april tot 1 oktober (groeiseizoen)
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.

Aanvullende beheervoorschriften

- De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
- Het grasland mag niet worden gescheurd en/of gefreesd
- Klepelen is niet toegestaan.
- Het slootvuil wordt op 1 m van de waterinsteek gedeponeer. Na 48 uur mag het worden afgevoerd of verwerkt d.m.v. bv. een wallenfrees. Afvoeren of verwerken dient vóór 1 april te gebeuren.
- Slootvuil bestaat uit plantmateriaal en bevat minimaal bagger.
- Vanaf 15 juni mag de rand gemaaid worden, hierbij wordt de gedragscode uit de Flora- en Faunawet gevolgd.
- Bij elke maaisnede wordt 10% van de rand niet gemaaid
- Per maaisnede wordt op een andere locatie in de rand 10% niet gemaaid.
- Bij de laatste maaisnede blijft 10% van de rand de hele winterperiode staan.
- Weiden is toegestaan
- Tussentijds schoonmaaien is niet toegestaan.
- De rand is minimaal 4 meter breed

Noot

- Bij voorkeur in combinatie met pakket 12a (baggeren met baggerpomp) en 12b (ecologische slootschonen) of alleen met pakket 12b (ecologische slootschonen)

38 Water bergen op grasland (Water)

Beheereisen (zie lijst beheeractiviteiten in Koppeltabel)

- Watergang heeft (via natuurlijke of kunstmatige voorziening) vrij toegang tot de oppervlakte, na onderlopen wordt er schoongemaakt
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit de [lijst b](#) zijn in transect aanwezig in de periode van 1 april tot 1 oktober
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd
- Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max 10 % van de oppervlakte

Aanvullende beheervoorschriften

- De oppervlakte mag niet worden bemest, gescheurd, gefreesd en/of heringezaaid.
- Het maaisel wordt binnen een week na maaien afgevoerd
- Uitsluitend selectieve pleksgewijze driftvrije chemische bestrijding (met rugspuit) van probleemkruiden zoals akkerdistel, ridderzuring en jacobskruid is toegestaan na overleg met collectief
- Onderhoud van waterlopen is alleen toegestaan in de periode van 1 september tot 1 maart. Indien het pakket wordt afgesloten langs een hoofdwatgang of schouwslot kan indien het Wetterskip dit nodig acht wel onderhoud voor 1 september worden uitgevoerd.
- Bagger/maaisel uit de waterlopen mag niet op de oppervlakte worden opgebracht.

Meldingen

- Uitgevoerd beheer (oppervlakte is na onderlopen schoongemaakt) melden binnen 7 kalenderdagen na het schoonmaken